

Шведсько-український проект Підтримка децентралізації в Україні 2020-2022

Експрес звіт

Жовтень, 2021

Фіскальна Децентралізація

Команда з питань фіскальної децентралізації працювала над наступними завданнями:

- Підготовлено інформаційно-довідкові матеріали щодо стану фінансування районних рад до кінця 2021 року
- Проведено огляд Бюджетних висновків Верховної Ради України до проекту закону про Державний бюджет України на 2022 рік в частині місцевих бюджетів
- Підготовлено фінансово-економічне обґрунтування до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»
- Підготовлено інформаційно-аналітичні довідки щодо стану виконання місцевих бюджетів за 9 міс. в розрізі областей та стану розміщення коштів місцевих бюджетів на депозитних рахунках в банках
- Проаналізовано стан заборгованості у новостворених громадах та ліквідованих районах
- Надано зауваження та коментарі до проекту Матриці спільних результатів співпраці Міністерства розвитку громад та територій України із партнерами з розвитку у сфері децентралізації

Експерти Центрального офісу реформ Ігор Герасимчук та Ігор Онищук працювали за такими напрямками:

- Фінансування районних рад на 2022 рік разом з Мінфіном
- [Підготовка бюджету на 2022 рік](#)
- Участь у підготовці проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»
- [Доопрацювання Дашборду фінансів громад](#)
- Аналіз та надання узагальнених результатів та висновків щодо основних фінансових показників виконання місцевих бюджетів як в розрізі областей та і по окремих територіальних громадах.
- Підготовка відповідей на актуальні проблемні питання щодо виконання місцевих бюджетів (на запит Мінрегіону), що розміщені на сайті <https://decentralization.gov.ua>

- Надання експертних висновків щодо пропозиції по внесенню змін до бюджетного законодавства в частині виконання місцевих бюджетів, забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування
- Надання постійної підтримки Мінрегіону за допомогою аналізів, висновків, коментарів, зауважень,, звітів, участі у робочих групах та підготовки інформаційно-презентаційних матеріалів для зустрічей високопосадовців

Децентралізація Освіти (національний рівень)

Протягом жовтня 2021 року робота команди з децентралізації освіти зосередилась на:

- Підтримка діяльності МОН щодо підготовки розподілу освітньої субвенції:
  - Підготовка до 1-го читання проекту Державного бюджету України на 2022 рік
  - Доопрацювання програмного продукту на основі MS Excel (симулятор розподілу освітньої субвенції)
  - Проведено навчання співробітників МОН з питань використання зазначеного програмного продукту в роботі (поглиблене навчання MS Excel)
- Регулярні консультації для МОН та Інституту освітньої аналітики щодо реформування системи освітньої статистики
- Розробка інструменту-макросу для формування індивідуальних звітів про освітню субвенцію для кожного ОМС
- Розробка методології для аналізу даних щодо працевлаштованих педагогічних працівників (включаючи гендерні аспекти) у разі збору даних у вересні-жовтні 2021 р.
- Продовження роботи щодо компоненту з бюджетування освіти на місцевому рівні. Консультанти проекту провели численні обговорення з пілотними муніципалітетами (Київ, Львів, Маріуполь) для збору даних та виокремлення практик.

Децентралізація Освіти (регіональний рівень)

Компонент «Розбудова інституційного потенціалу в галузі управління освітою на місцевому рівні».

- Пілотні громади першого туру відібрано з шести областей – Львівської (Стрийська громада), Миколаївської (Південно-Українська громада), Полтавської (Нові Санжари), Херсонської (Каланчацька громада – безпосередньо межує з Кримом), Рівненської (Тараканівська громада), Житомирської (Брониківська громада). Також було додано Хмельницьку громаду Вінницької області у якості пілотної, оскільки громада складалася з територіальних одиниць, що пересікали кордони двох різних районів. У жовтні Проект підписав меморандуми про співпрацю з 2 пілотними громадами Брониківська (Житомирська область) та Стрийська громада (Львівська область)
- 22 жовтня відбулася зустріч зі швейцарським проектом Ed DECIDE щодо майбутньої співпраці
- 27 жовтня відбувся робочий візит до однієї з потенційних пілотних громад – Хмельника (Вінницька область) з метою аналізу ситуації
- Оновлення бази даних контактів освітян з громад
- [Робота над новими найкращими практиками в громадах. На кінець жовтня онлайн-платформа кращих практик з управління освітою містила 94 практики ефективного управління освітою на місцевому рівні. Кожен запис належної практики містить опис практики, аналіз проблеми, яку вона має на меті вирішити, вжитого підходу та досягнутих результатів, а також опис ризиків, відповідних нормативно-правових актів, розроблених громадами. З моменту запуску платформи її відвідали 1 053 996 разів. Усі найкращі практики можна завантажити з \[wiki.sklinternational.org.ua\]\(http://wiki.sklinternational.org.ua\)](#)

- Онлайн-сховище продуктів і ресурсів, пов'язаних з управлінням освітою в органах місцевого самоврядування. Репозитарій підтримує розвиток потенціалу працівників місцевого самоврядування. У жовтні репозитарій мав 3249 унікальних відвідувачів і 12135 відвідувань.
- [Створення Професійної мережі менеджерів освіти з профільного навчання](#)
- Підготовка тренінгу для тренерів гри «Оптимізація шкільної мережі»
- Продовжується інтеграція ґендерної складової у підкомпонент «Місцева освіта» - надано рекомендації щодо відбору цільових громад, ґендерно-чутливі аспекти у процесі співпраці з громадами
- [Стаття заступника Міністра фінансів з питань освітньої субвенції, в якій згадано посібник Проекту з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах «Нова школа в Нових Громадах](#)
- [Стаття в НУШ на тему Нові стандарти харчування в школах](#)

Підтримка Асоціації Об'єднаних територіальних громад

- Проект продовжує підтримку розвитку ВАОТГ на регіональному рівні:
  - [8 жовтня - старт Регіонального тижня у Миколаївській області](#)
  - [8 жовтня - старт Регіонального тижня у Львівській області](#)
  - [21 жовтня - старт Регіонального тижня у Рівненській області](#)
- Представники Всеукраїнської Асоціації ОТГ взяли участь у [форумі громад Житомирської області](#), відбулося підписання меморандуму про співпрацю з ОДА та Житомирським регіональним відділенням ВАОТГ 12 жовтня
-
- 25 жовтня представники Всеукраїнської Асоціації ОТГ [взяли участь](#) у презентації шведсько-українського Проекту „PROSTO: Підтримка доступності послуг в Україні“.

Проект підтримує роботу наступних тематичних платформ Асоціації: права, бюджети та фінанси

- **Правова платформа Асоціації:**
  - Презентація платформи «Законодавство для ОТГ» в рамках [Рівненського](#), Львівського, Чернівецького та Миколаївського регіональних тижнів
  - Організація та проведення тренінгу ["Рішення місцевих рад: правові підстави скасування та визнання незаконними"](#) 22 жовтня
  - Участь у засіданнях Комітету засідання Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування
  - Участь у Круглому столі Ради Європи «Правосуб'єктність на місцевому рівні» 8 жовтня
  - Представлення Асоціації ОТГ на засіданні урядового комітету з питань економічної, фінансової політики, паливно-енергетичного комплексу, розвитку громад і територій та захисту довкілля
  - Аналіз судових спорів та судових рішень, опис судової практики Верховного Суду України щодо органів місцевого самоврядування з питання:
    - «Про право депутата місцевої ради представляти у судах інтереси такої ради»

- «Про обмеження продажу алкогольних напоїв органами місцевого самоврядування»
- «Про процедуру, що передуює проведенню демонтажу тимчасової споруди»
- «Про оприлюднення на офіційному веб-сайті міської ради рішення про затвердження ставок місцевих податків і зборів»
- «Про протиправність надання дозволу на розроблення детального плану території, які не включені до генерального плану населеного пункту»
- «Орган місцевого самоврядування несе відповідальність за невиконання його обов'язків щодо забезпечення безпечних, комфортних умов дорожнього руху та забезпечення учасників дорожнього руху відповідною інформацією»
- «Розмір орендної плати є змінним з моменту набрання законної сили судовим рішенням, а не зміни розміру нормативної грошової оцінки»
- «Про обов'язок органу місцевого самоврядування щодо утворення у складі виконавчого комітету служби у справах дітей»
- «Про врахування інтересів територіальної громади при ліквідації школи»
- «Про зміну схеми організації дорожнього руху органом місцевого самоврядування»
- «У органів місцевого самоврядування не має повноважень на встановлення/скасування режиму роботи підприємств, установ, організацій, які не належать до комунальної власності, без погодження такого режиму із власником»
- Аналіз та опрацювання:
  - Проекту Закону "Про місцевий референдум" 5512 від 19.05.2021
  - Проекту Закону про внесення змін до пункту 6-1 Розділу V Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо забезпечення конституційного права територіальних громад на місцеве самоврядування (реєстр. №5504)
  - Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови (реєстр. №5241, друге читання)
  - законопроект Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо проведення дистанційних засідань

В рамках платформи Асоціації «Місцеві бюджети та фінанси»:

- Організація та проведення [офлайн-засідання платформи "Місцеві бюджети і фінанси" у Львівській області](#), проведення онлайн-засідання платформи у рамках регіонального тижня [Чернівецької, Миколаївської](#) областей
- Участь у засіданні комісії з відбору проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС
- Надання консультацій головам територіальних громад та представникам місцевих фінансових органів щодо організації бюджетного процесу в територіальних громадах
- Формування позиції Асоціації ОТГ щодо Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр. в частині положень щодо місцевих бюджетів

В рамках платформи з гендерних питань Асоціації:

- Валентина Полтавець, виконавча директорка ВАОТГ, [виступила на конференції Програми ООН-жінки](#) 20 жовтня
- [Підготовлено 3 повідомлення на сайт ВАОТГ з гендерних питань](#)
- [Презентовано ВАОТГ в межах онлайн-стажування для жінок-лідерок від Національного Демократичного Інституту](#)
- Забезпечується інтеграція гендерного компоненту до субкомпоненту «Освіта на місцевому рівні» - рекомендації щодо відбору цільових громад, гендерно чутливих аспектів у процесі співпраці з громадами
- Включення-презентація платформи «3 питань гендерної рівності» в межах регіональних тижнів ВАОТГ у Львівській та Рівненській областях
- Підготовлено тези виступу від ВАОТГ на всеукраїнській конференції «Регіони в центрі гендерної політики», взято участь у цій конференції
- Проведено низку зустрічей з експертами щодо організації діяльності методичного центру з гендерних питань на базі зацікавлених територіальних громад як складової концепції «Модельний гендерно чутливий муніципалітет»
- Описано концепцію «Модельний гендерно чутливий муніципалітет», Положення про методичний центр з гендерних питань, передано на юридичну оцінку
- [Описано 5 успішних гендерно чутливих практик громад](#)

Комунікація:

- [Дайджест, щодо діяльності Асоціації](#) за жовтень
- [Сторінка Facebook, офіційний веб-сайт Асоціації, веб-сайт «Кращі практики» постійно оновлюються](#)
- Постійна підтримка та ведення [Телеграм-каналу](#) Асоціації ОТГ, [Viber-каналу](#).
- Створення календаря заходів на місяць
- Інформаційний супровід Регіональних тижнів у Миколаївській, Львівській, Рівненській областях
- Створення та поширення дайджесту [актуальних грантів](#) для громад.
- Висвітлення подорожей членів ВАОТГ з метою обміну досвідом: [громади Черкащини до Івано-Франківської та Чернівецької областей, Дніпропетровського регіонального відділення Асоціації ОТГ до Мерешанської громади](#)

Підтримка комітетів ВРУ

- [Розроблено 2 аналітичних документи щодо правосуб'єктності органів місцевого самоврядування \(Швеція та Латвія\), структуровані відповідно до опитувальника, розробленого Комітетом ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.](#) Були підготовлені та надіслані до Ради Європи матеріали щодо правового статусу ОМС у Швеції та Латвії, яка підготувала підсумковий звіт, що охоплює досвід інших європейських

країни. [Презентація відбулася 8 жовтня 2021 року. Випадок Латвії викликав інтерес, і можлива подальша зустріч з латвійським експертом](#)

Комунікація

Промоція реформи децентралізації

Експерт з комунікації проекту працював над такими завданнями:

- Підтримка Асоціації ОТГ у підготовці до заходів
- Адміністрування групи Facebook для практиків-освітян, адміністрування вайбер груп регіональних команд освітян
- [Підготовка щоквартального бюлетеню за 3 квартал 2021 року](#)
- [Експертами проекту презентовано онлайн-сховище продуктів та ресурсів з управління освітою в органах місцевого самоврядування з метою сприяння розвитку потенціалу працівників місцевого самоврядування та продовжується наповнення розділів відповідною інформацією](#)
- Участь у засіданнях координаційних робочих груп донорів
- Заповнення інформації про проведені навчання для громад у рамках проекту до бази даних Мінрегіону
- Підготовка заходів з підтримки громад з управління освітою у рамках компоненту "Освіта на регіональному рівні"
- Організаційна підтримка стратегічного семінару для членів АОТГ
- [Робота над відео про профільне навчання](#)
- Робота над відео про гру з оптимізації

Комунікація проекту

- Постійні оновлення сайту проекту (<http://sklinternational.org.ua/ua/library/>) та фейсбук сторінки (<https://www.facebook.com/SKLInternational.org.ua/>)